

הרב שלמה לוונשטיין שליט"א
לקט פירושים מתוך שיעור פרשת שבוע
בביהכ"ס "דברי שיר" רח' זכריה 4 ב"ב יום חמישי בשעה 22:00

גליון מספר 143

נשא תש"ע

"כל הפקודים אשר פקד משה ואהרן ונשיאי ישראל את הלויים למשפחותם לבית אבותם" (ד מו)

במדרש רבה פרשה זו נאמר: כל הפקודים אשר פקד משה ואהרן ונשיאי ישראל את הלויים, מאחר שחשב הלויים משפחות בני קהת לבד ומשפחות בני גרשון לבד, חזר וכללם יחד, להגיד שכולם שקולים לפני המקום בחיבה.

אומר על זה ה"אגרא דפירקא": רואים מפה שעבודת בני קהת, למרות שהיתה גבוהה יותר מעבודת בני גרשון ובני מררי, שהרי בני קהת נשאו את הארון, בכל זאת, כאשר בני גרשון ובני מררי עשו את העבודה המוטלת עליהם, חשוב הדבר לפני הקב"ה כמו עבודת בני קהת.

ונלמד מפה שאדם לא צריך להתקנא בחבירו על כך שהוא עושה עבודה חשובה יותר. וכל אחד צריך למלא את תפקידו הוא, ועל ידי זה נחשב בעיני הקב"ה כמו השני, גם אם לשני יש עבודה גבוהה יותר.

ואפשר ללמוד זאת גם ממה שכתוב בתפילה "והאופנים וחיות הקודש מתנשאים לעומת שרפים" כי אופן אינו מתקנא בחיות הקודש, וחיות הקודש אינם מתקנאים בשרפים, אלא כולם: האופנים וחיות הקודש מתנשאים ומתגברים בעבודתם לעומת השרפים.

"והשיב את אשמו בראשו" (ה ז)

בספר "דבש וחלב" כותב לפרש פסוק זה על דרך מוסר. על פי מה שאמרו חז"ל, שמי שעושה תשובה מאהבה זדונות נעשות לו כזכויות. ויכול להגיע לדרגה גבוהה יותר מאשר צדיק גמור. וכמו שאמרו: "במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד".

וזה מה שאמר כאן הכתוב "והשיב את אשמו בראשו", כלומר, ראה לתקן את חטאתך עד שתשיב אותו ל"ראש", כלומר לזכויות.

ומוסיף ה"דבש וחלב" להסביר מדוע במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד על פי משל למלך שעשה משתה גדול לכל שרי המדינה, וכל אחד ואחד לבש בגדים מכובדים. כאשר הסבו כולם

"וידבר ה' אל משה לאמר נשא את ראש בני גרשום גם הם" (ד כא כב)

העירו המפרשים, מדוע נמנו בני גרשון אחרי בני קהת, והלא גרשון היה מבוגר יותר מקהת. ואמנם, במדרש רבה בתחילת הפרשה כותב: דבר אחר, יקרה היא מפנינים, מדבר בקהת וגרשון. אף על פי שגרשון בכור וכו', לפי שהיה קהת טוען הארון ששם התורה, הקדימו הכתוב לגרשון. עכ"ל.

אך דבר זה עצמו קשה. מדוע באמת למרות שגרשון היה הבכור, ניתן המשא המקודש ביותר לבני קהת, ולא לבני גרשון.

כתב בספר "זכרון יצחק" אב"ד חלם: בשעה שהכניס הקב"ה את שבט לוי לעבודת הקודש, רצה לטהרם מכל שמץ חטא ופסול. ורצה לנקותם מעוון מכירת יוסף שלוי ביחד עם שמעון היו הראשונים שנכנסו לענין המכירה, "ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלומות", והכל נבע מקנאה. לכן, כשבא הקב"ה להכניס את שבט לוי לעבודת הקודש, רצה לנקותם מעוון זה, ולכן קידש את הקטן, את גרשון, למשא הארון. ועל ידי שבני קהת לא יקנאו, בזה יתקנו מעוון המכירה, ויהיו ראויים לעבודה.

"נשא את ראש בני גרשון גם הם לבית אבותם למשפחותם" (ד כא)

בספר "דברי מאיר" מביא בשם האדמו"ר רבי מאיר מפרימישלן זצ"ל, שכאשר מחפשים אדם שיהיה לנו לראש, אם הייחוס שלו הוא רק זה שהוא "בן של..." הרי כדאי מאד לגרש אותו. ועל זה נאמר "נשא את ראש" – אם זה רק "בני" אז "גרשון" – תגרש אותו. אבל, אם אדם זה הוא גם בר אוריין וגם בר אבהן, אז בוודאי ובוודאי ראוי הוא להיות לנו לראש. וזה רמוז בהמשך הפסוק. אם "גם הם לבית אבותם למשפחותם" אז זה טוב מאד. וכמו שכתוב בגמרא מנחות נג ע"א: "אם הוא בר אבהן ובר אוריין יאי ויאיי"

דבריו הסוערים היו חידה, איש לא הבין מה עורר התרגשות כה עזה. ראה הרב את השתאותם, והסביר: "לפני החופה נשאתי מבטי, ואוי לעינים שכך ראו! המון נשים מבוגרות עטויות מחלפות שערות – אף כאלו ששיבה נזרקה בשערך! מדוע לא באתם לספר שנערות כה רבות לא מצאו את זיווגן, והן עדיין רווקות!" לא נחה דעתו עד שקרא: "אם יש לי זכות בשמים הרני מעתיר, שכל הנשים גלויות הראש תנשאנה עוד השנה!" אין לתאר את סערת הרוחות. הבעלים הנרעשים צרו על הרב, ובקשוהו להעביר את רוע הגזירה. נשואות הן הנשים, ויש להן בעלים...

בתחילה מאן הרב להאמין. כשהשתכנע אמר: את הנעשה אין להשיב, אך לא היתה כונתי אלא שהנשים תכסנה ראשן עוד השנה, אם כך ואם כך... והפרצה נחסמה.

"ונקתה ונזרעה זרע" (ה כח)

בספר "אוצר אפרים" כותב: אחד מחסידי הרבי רבי מאיר מפרימישלאן ז"ל, נפגש עם הג"ר זונדל סלנטר ז"ל מירושלים, והביא בפניו דבר תורה מרבו. כתיב בחנה (שמואל א, א יו) "ותתפלל על ה'", ולכאורה הוא תמוה, היה לו לכתוב ותתפלל אל ה', ומאי כתיב על ה'? אלא איתא בגמ' (ברכות ל"א ע"ב) כתיב בחנה (פסוק י"א) "אם ראה תראה". אמר רבי אלעזר, אמרה חנה לפני הקב"ה: ריבונו של עולם, אם ראה מוטב, ואם לא תראה, אלך ואסתתר בפני אלקנה בעלי, וכיון דמסתתרנא משקו לי מי סוטה, ואי אתה עושה תורתך פלסתר, שנאמר ונקתה ונזרעה זרע. ומבוא בגמ' (סוטה כ"ו ע"א) על הפסוק "ונקתה ונזרעה זרע", שאם היתה עקרה נפקדת, דברי ר' עקיבא. ופירש הרה"ק רבי מאיר ז"ל, זו היתה תפילתה של חנה שחס ושלום לא תזדקק לעצה זו של פרשת סוטה, כי כידוע בפרשת סוטה זו צריכים למחוק את שם ה', ולא רצתה צדקת זו שבעבורה ימחק ח"ו שם ה'. לכן "ותתפלל על ה'" דייקא דהיינו למען שם ה' שלא ימחק ח"ו, ותזכה לבנים שלא ע"פ דרך זו אלא בדרך אם תראה מוטב.

לשולחן, המה ראו כן תמהו, שהמלך בעצמו יושב לבוש במלבושים פחותי ערך. ראה המלך את תמיהתם ואמר להם: דעו לכם, שמלבוש זה יקר לי מכל אוצרותי. כי פעם אחת היה אצלי אומן מופלא, וביקש לכבדני במתנה יקרה לזיכרון. ומהי אותה מתנה? אמר לי לקרוע איזשהוא בגד, והוא יתקן בצורה כזו שלא יהיה ניכר שאי פעם זה היה קרוע. אך אני פחדתי שמא שיש גוזמה בדבריו, ולכן נתתי לו לקרוע בגד פשוט. והנה כדבריו כן היה. הוא תיקן את הבגד ולא ניכר כלל שהיה קרוע. ולכן בגד זה יקר בעיני גם ממלבושים יקרים ביותר. והנמשל מובן מעצמו.

"ופרע הכהן את ראש האשה" (ה יח)

וברש"י: סותר את קליעת שיערה כדי לבזותה. מכאן לבנות ישראל שגילוי הראש גנאי להן.

ובספר הגדה של פסח "מעשה רב" מביא הרב וולך סיפור נורא בענין זה.

הגה"ק רבי צבי הירש מליסקא זצ"ל זך עינים היה, ולא הביט מחוץ לארבע אמותיו. שינויים התחוללו בעיירה, ההשכלה נעצה טלפיה בחומה, רוחות חדשות נשבו והביאו עמן שינויים ממסורת הדורות, והרב ספון בין כתלי בית המדרש, תחום בארבע אמות של הלכה.

יום אחד התבקש לערוך חופה וקידושין. התעטף באדרתו ויצא לחצר בית הכנסת. הקהל התאסף, אך המחותנים התמהמהו. הנדוניה טרם הושלשה וחילוקי דעות נבעו, מאורע שכיח. והרב עומד בראש שחוח ועינים עצומות, שפתיו מרחשות כדברי תורה. השעה התאחרה, הציבור נרגן, וגם סבלנותו של הרב פקעה. נשא ראשו ופקח עיניו. ומה שראה, לא נשא חן בעיניו.

סוף סוף נשמע קול השירה, החתן הובא ואחריו הכלה. הרב ערך את החופה ונטל ידיו לסעודת המצוה. אכל כזית, ולא יכל עוד להתאפק. בסערת רוח דבר: "איני מבין, כלום איני רבכם?! האם נמצאה בי עוולה, האם חטאתי כלפיכם?! אם צרה כזו פשתה בקהילה, אם כל לבב דוי, מדוע ההתרחקות. למה לא באתם לספר לי. עומד הייתי בתפילה, אולי היה עולה בידי לבטל את רוע הגזירה!"

